

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/135/2016
Identifikačné číslo spisu: 1015201094
Dátum vydania rozhodnutia: 25.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1015201094.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančenika, v právnej veci navrhovateľa: A. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. Z. S. Č.. XXX, zastúpený JUDr. Mariánom Ďurinom, advokátom so sídlom AK Sibírska č. 4, Bratislava, proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, ul. 29.augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. apríla 2016, č. k. 8Sd/72/2015-46, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26. apríla 2016, č. k. 8Sd/72/2015-46 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Odporkyňa rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 12.03.2015 v znení rozhodnutia toho istého čísla zo dňa 15.10.2015 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) podľa § 65 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) a podľa § 21, 132 ods. 1 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) zamietla žiadosť navrhovateľa zo dňa 13.05.2014 o priznanie starobného dôchodku od XX.XX.XXXX.

Rozsudkom z 26. apríla 2016, č. k. 8Sd/72/2015-46, krajský súd rozhodnutie odporkyne potvrdil a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľovi bol od 01.01.2003 priznaný výsluhový dôchodok, pre nárok a výšku ktorého mu bola ako doba služobného pomeru v Policajnom zbore (ďalej aj „doba služby“) zhodnotená doba od 03.04.1975 do 27.08.1975 a do 31.03.1991 v 1. kategórii funkcií a od

01.04.1991 do 31.12.2002 v III. pracovnej kategórii, a že službu zaradenú do 1. kategórie funkcií vykonával v rozsahu iba 15 rokov a 363 dní. Keďže túto službu nevykonával do 31.12.1999 a súčasne službu nevykonával (celkovo) viac ako 20 rokov, nespĺnil podmienky ustanovené v § 132 ods. 1, § 21 ods. 1 a § 174 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb. pre zníženie dôchodkového veku. Vzhľadom na tieto zistenia dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie je súladné so zákonom.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Považuje nespravodlivé, že jeho zamestnanie v Zbore ozbrojenej ochrany železníc a následne v Železničnej polícii v pracovnom pomere od 01.01.1993 do 31.12.1999 nebolo zaradené do zvýhodnenej I. alebo II. pracovnej kategórie, keďže od zriadenia Federálnej železničnej polície zákonom č. 230/1992 Zb. toto jeho zamestnanie vzhľadom na zákon č. 235/1992 Zb. o zrušení pracovných kategórií mohlo byť zaradené len do III. pracovnej kategórie. Železničná polícia kedysi patrila pod rezort Ministerstva dopravy, spojov a verejných prác SR a podľa rezortného zoznamu zamestnaní zaradených do preferovanej I. a II. pracovnej kategórie boli jej príslušníci zaradení do III. pracovnej kategórie.

Namietol ustanovenie § 270 písm. b/ zákona č. 57/1998 Z. z. (zrejme myslel zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru), § 6 zákona č. 57/1998 Z. z. a § 287d ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z., v zmysle ktorých pod pojmom „príslušník Policajného zboru“ sa rozumie aj príslušník Železničnej polície a jeho služobný pomer policajta Železničnej polície a nároky s tým spojené sa započítavajú, akoby túto službu vykonal v Policajnom zbore.

Keďže v I. kategórii funkcií získal v dobe od 03.04.1975 do 27.08.1975 a od 01.09.1975 do 31.12.1991 spolu 16 rokov a 273 dní, v zmysle § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. nemožno pre neho stanoviť menej výhodné podmienky. Ustanovenie § 174 bolo vložené do zákona č. 100/1988 Zb. až zákonom č. 235/1992 Zb., teda v čase, kedy navrhovateľ v Policajnom zbore neslúžil.

Ďalej namietol, že vzhľadom na celkovú dobu služby a dôchodkového poistenia vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia spĺňa podmienky pre priznanie primeraného starobného dôchodku.

Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Súčasne žiadal, aby mu bola priznaná náhrada trov konania z titulu trov právneho zastúpenia.

Odporkyňa trvala na vecnej správnosti jej rozhodnutia a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Pokiaľ navrhovateľ namietal, že v I. kategórii funkcií mu na základe súdnej rehabilitácie mala byť zhodnotená doba služby v policajnom zbore od 03.04.1975 do 27.08.1975 a od 01.09.1975 až do 31.12.1991, túto jeho námietku odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Z Osvedčenia Federálneho ministerstva vnútra č. j.: SP-9-1317/RH-97 z 11.10.1991 mal odvolací súd preukázané, že služobný pomer príslušníka SNB skončil u navrhovateľa dňom 31.12.1987 z dôvodu uvedeného v § 21 ods. 1 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnej rehabilitácii, avšak v zmysle § 24 tohto zákona na účely

dôchodkového zabezpečenia sa doba od skončenia tohto pracovného vzťahu považuje za dobu zamestnania do dňa vzniku nároku na starobný dôchodok, najdlhšie však do dňa účinnosti tohto zákona, teda najdlhšie do 31.03.1991. K tomuto dňu navrhovateľ preukázateľne v I. kategórii funkcií získal 15 rokov a 363 dní. Túto dobu mu odporkyňa preskúmaným rozhodnutím zhodnotila v plnom rozsahu, čo vyplýva z osobného listu dôchodkového poistenia tvoriaceho prílohu rozhodnutia z 15.10.2015.

Sporným zostalo preto len hodnotenie doby od 01.04.1991 do 31.12.1999.

Poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

V zmysle citovaného ustanovenia je potrebné dôchodkový vek posudzovať aj podľa ustanovení predchádzajúceho právneho predpisu o sociálnom zabezpečení, v danom prípade podľa zákona č. 100/1988 Zb..

Podľa § 21 ods. 1 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb. občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/.

Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 01. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/.

Podľa § 129 zákona č. 100/1988 Zb. pre vojakov z povolania a vojakov, ktorí sú počas činnnej služby hmotne zabezpečení ako vojaci z povolania, príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti, príslušníkov zborov nápravnej výchovy a občanov, ktorí boli týmito vojakmi alebo príslušníkmi a splnili podmienku nároku na dôchodok podľa tejto časti (ďalej len „vojaci povolania“), platia ostatné ustanovenia tohto zákona, pokiaľ sa v tejto časti neustanovuje inak.

Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň:

- a) 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií,
- b) 57 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu v ostatných prípadoch. Je potrebné uviesť, že obdobnú úpravu vo vzťahu k vojakom z povolania, príslušníkom Zboru národnej bezpečnosti a zborov nápravnej výchovy obsahuje aj zákon č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení.

Zbor národnej bezpečnosti bol zriadený zákonom č. 40/1974 Zb. ako jednotný ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorého základným poslaním je chrániť socialistické spoločenské a štátne zriadenie, verejný poriadok, bezpečnosť osôb a majetku.

Podľa § 4 zákona č. 40/1974 Zb. pri uskutočňovaní svojho poslania Zbor národnej bezpečnosti:

- a) odhaľuje a zneškodňuje nepriateľskú činnosť zameranú proti Československej socialistickej republike;
- b) chráni bezpečnosť osôb a majetku;
- c) sústreďuje a spracúva informácie dôležité pre bezpečnosť štátu a jeho politický a hospodársky rozvoj;
- d) zabezpečuje ochranu ústavných činiteľov;
- e) vo vymedzenom rozsahu zabezpečuje ochranu objektov osobitnej dôležitosti;
- f) odhaľuje trestné činy a prečiny a zisťuje ich páchatelov;
- g) vyšetroje a vyhľadáva trestné činy a objasňuje prečiny podľa Trestného poriadku;

- h) zúčastňuje sa na zabezpečovaní úloh ustanovených predpismi o ochrane štátneho, hospodárskeho a služobného tajomstva;
- ch) spolupôsobí pri obrane Československej socialistickej republiky a pri ochrane štátnych hraníc;
- i) pôsobí pri zabezpečovaní verejného poriadku, a ak bol porušený, robí opatrenia na jeho obnovenie;
- j) spolupôsobí pri riadení cestnej premávky a dozerá na jej bezpečnosť a plynulosť;
- k) odhaľuje priestupky, ktoré podľa osobitných predpisov aj objasňuje, a pokiaľ zákon ustanovuje, rozhoduje o priestupkoch;
- l) plní určené úlohy v ochrannom dohľade.

Dňom 20.06.1991 nadobudol účinnosť zákon č. 204/1991 Zb. o Policajnom zbore Slovenskej republiky.

V zmysle § 1 ods. 1 tohto zákona Policajný zbor Slovenskej republiky je ozbrojeným bezpečnostným zborom, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku a bezpečnosti. Rovnaké vymedzenie úloh policajného zboru vyplýva z § 1 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, ktorý nadobudol účinnosť dňom 01.09.1993.

Podľa § 70 zákona č. 204/1991 Zb. o Policajnom zbore SR ak sa v iných zákonoch alebo všeobecne záväzných právnych predpisoch hovorí o Zbore národnej bezpečnosti, Verejnej bezpečnosti alebo o príslušníkoch zboru národnej bezpečnosti alebo verejnej bezpečnosti, rozumie sa tým policajný zbor alebo policajti.

Podľa § 76 ods. 2 bodu 1 zákona č. 204/1991 Zb. vo vzťahu k policajnému zboru a policajtom stráca platnosť zákon č. 40/1974 Zb. o Zbore národnej bezpečnosti v znení zákona č. 74/1990 Zb., zákona č. 84/1990 Zb. a čl. I zákona č. 385/1990 Zb..

Navrhovateľ v období od 01.04.1991 do 28.05.1992 bol príslušníkom Zboru ozbrojenej ochrany železníc a od 29.05.1992 do 31.12.2002 príslušníkom Železničnej polície.

Vzhľadom na ustanovenie § 129 zákona č. 100/1988 Zb. odvolací súd dospel k záveru, že obdobie zamestnania navrhovateľa v Zbore ozbrojenej ochrany železníc od 01.04.1991 do 28.05.1992 nie je možné hodnotiť ako dobu služby policajta na účely § 129 zákona č. 100/1988 Zb., keďže v uvedenom období sa také hodnotenie vzťahovalo len na príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti.

V zmysle § 44 ods. 1 zákona č. 230/1992 Zb. o Federálnej železničnej polícii, účinného od 29.05.1992 sa Zbor ozbrojenej ochrany železníc, zriadený podľa doterajších predpisov, považuje dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona za železničnú políciu.

S účinnosťou od 17.03.1993 bola zákonom č. 61/1993 Z. z. zriadená Železničná polícia Slovenskej republiky.

S účinnosťou od 01.01.2011 sa podľa § 1 a § 2 čl. I zákona č. 547/2010 Z. z. Železničná polícia začleňuje do Policajného zboru a príslušníci Železničnej polície sa stávajú príslušníkmi Policajného zboru; ich služobný pomer podľa osobitného predpisu sa zachováva.

Vzhľadom na uvedené ustanovenia zákona č. 547/2010 Z. z. odvolací súd nepovažoval za opodstatnenú námietku navrhovateľa vo vzťahu k § 6 zákona č. 57/1998 Z. z. o Železničnej polícii v znení účinnom do 31.03.1998. Z rovnakého dôvodu nepovažoval za relevantné ustanovenie § 270 a § 289b zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru. Je potrebné uviesť, že namiatané ustanovenie § 289b tohto zákona upravuje platové náležitosti príslušníka Železničnej polície, a to najskôr od 01.01.2009.

Pokiaľ ide o obdobie od 29.05.1992 do 31.12.2002, v ktorom bol navrhovateľ príslušníkom Železničnej polície, odvolací súd vzhľadom na ustanovenie § 70 zákona č. 204/1991 Zb. dospel k záveru, že pod

Zborom nápravnej výchovy uvedeným v § 129 zákona č. 100/1988 Zb. sa od 29.05.1992 rozumie len Policajný zbor Slovenskej republiky, nie Železničná polícia. Z uvedeného dôvodu mal preukázané, že navrhovateľ ani v dobe od 29.05.1992 do 31.12.1999 nespĺňal podmienky na zaradenie do I. alebo II. kategórie funkcií podľa § 130 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb., a preto nespĺnil ani podmienku ustanovenú pre zníženie dôchodkového veku podľa § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb..

Ustanovenie § 174 je zaradené v desiatej časti zákona č. 100/1988 Zb., je teda ustanovením prechodným, upravujúcim nároky z I. a II. pracovnej kategórie a z I. a II. kategórie funkcií po 31. decembri 1999. Je potrebné zdôrazniť, že toto ustanovenie bolo do zákona č. 100/1988 Zb. vložené zákonom č. 235/1992 Zb. o zrušení pracovných kategórií, pričom odsek 2 tohto ustanovenia pre postup podľa odseku 1 pôvodne ustanovoval podmienku trvania zamestnania I. a II. pracovnej kategórie alebo I. a II. kategórie funkcií do 31.12.1992, postupne predĺžovaného naposledy do 31.12.1999. Toto ustanovenie malo za cieľ (v dôsledku zániku zaraďovania zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie po 31.12.1999), odstrániť tvrdosť zákona spočívajúcu v nemožnosti splnenia podmienok podľa § 21 tohto zákona po 31.12.1999 a zachovať iba určeným skupinám zamestnancov, ktorí vykonávali zamestnanie zaradené do I. pracovnej kategórie podľa § 14 ods. 2 zákona, resp. v I. a II. kategórii funkcií, skorší vznik nároku na starobný dôchodok.

Navrhovateľ nespĺňal podmienku trvania zamestnania zaradeného do I. alebo II. kategórie funkcií ani k 31.12.1992, ani k 31.12.1999. Odvolací súd preto jeho námietku vo vzťahu k ustanoveniu § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. nepovažoval za dôvodnú.

Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval preskúmané rozhodnutie odporkyne za súladné so zákonom, a preto rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 OSP ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ nebol v tomto konaní úspešný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.